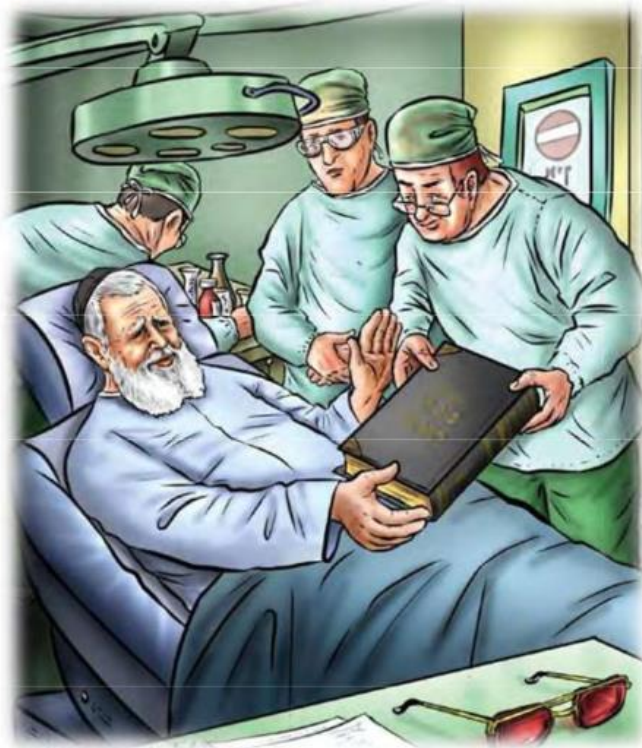

הַרְדָּמָה בַּעֲזָרַת סִגְיָה עֲמָקָה

לפני כמה שנים חש מרון כאבים עזים, והבהל לבית החולים. עננה עלתה על פני הרופאים שבדקוהו. הם לחשו למקרביו שלוהו, כי הם חוששים למחלה מסיימת בגופו, וכדי לשלל זאת עליהם לבצע בדיקה קפדנית.

"את הבדיקה יצטרף הרב לעבר תחת הרדמה", אמרו הרופאים, "שכן מדובר בבדיקה כואבת במיוחד".

אבל מרון, ששמע את הערכות הרופאים, התנגד. "אעבר את הבדיקה בלא הרדמה", אמר נחרצות.

"זה לא יתכן", אמרו הרופאים, "מדובר בבדיקה, שאדם צעיר ובריא שיעבר אותה ללא הרדמה, יאבד את הכרתו מרב כאב!"

מרון שמע את דבריהם ושקע במחשבות, למשך כמה רגעים, ואחר התנער ואמר למקרביו: "רד לבית הכנסת שבבית החולים, והבא לי גמרא".

"איזו מסכת?" שאל המקרב, "לא משנה", השיב מרון.

מהר מקרביו של מרון לבית הכנסת, ושלף מן הספרייה את הכרך הראשון שהזדמן לידו. היתה זו מסכת עבודה זרה. הוא מהר לחדרו של מרון, והגיש לו את הגמרא.

עיניו של מרון אורו. הוא פתח את המסכת, ושקע באחת הסוגיות במשך חמש דקות. לאחר מכן הרים את עיניו, סגר את הגמרא, ואמר: "אפשר לבצע את הבדיקה, בלי הרדמה".

בכירי הרופאים נענעו בראשיהם לשלילה. לא. הם לא מסגלים אפלו לחשב על אפשרות שכזו. אולם לבקשותיו החוזרות ונשנות של מרון, הסכימו שני רופאים לעשות זאת.

שש דקות ארכה הבדיקה, כאשר מרון צולל באותם רגעים אל הסוגיה שבמסכת עבודה זרה, כשהוא אינו חש במאומה, לא ברופאים ולא במקרבים, לא בבדיקה הקשה, ולא בפאבים הנוראים.

הבדיקה הסתיימה, ומרון התנער מעמק עיונו. והרופאים, שהקיפו את מטתו, הביטו בו בעינים דומעות. "מימינו לא ראינו מחזה שכזה", אמרו. "לא ראינו אדם בעולם, שישקע כך בעינו מסים, ויהיה מסגל לסבל פאבים נוראים שכאלו..."

מי חסל את ארוחת הצהרים?

בכל יום ששי היה מרן יוצא מביתו שברחוב אלקנה, ושם פעמיו אל בית הכנסת הסמוך לביתו, ספריו בידו האחת, ומחברתו בידו השנייה. מנהג הנהיג בעצמו, להקדיש את ימי ששי לכתיבת תשובותיו. מן הבקר ועד אחר הצהרים היה יושב בבית המדרש, ועורר את תשובותיו, בזו אחר זו.

ובכל יום ששי הייתה הרבנית המסורה מתייצבת בבית המדרש בשעה שתיים עשרה בצהריים, מניחה על שלחנו צלחת תבשיל, ושבה לביתה. גבאי בית הכנסת, שהיה מגיע כעבר שעה קלה,

על מנת להכין את ספר התורה לקראת קריאת התורה, היה מתנדב להחזיר את הצלחת הריקה לביתו של מרן.

"שמעי נא", אמר הגבאי לרבנית, באחד מאותם ימי ששי, "סבור אני, כי כדאי שתוסיפי לרב מעט אכל בצלחת. הוא מסיים את המנה עד הפרור האחרון, ויכול להיות שהוא זקוק לעוד מעט אכל..."

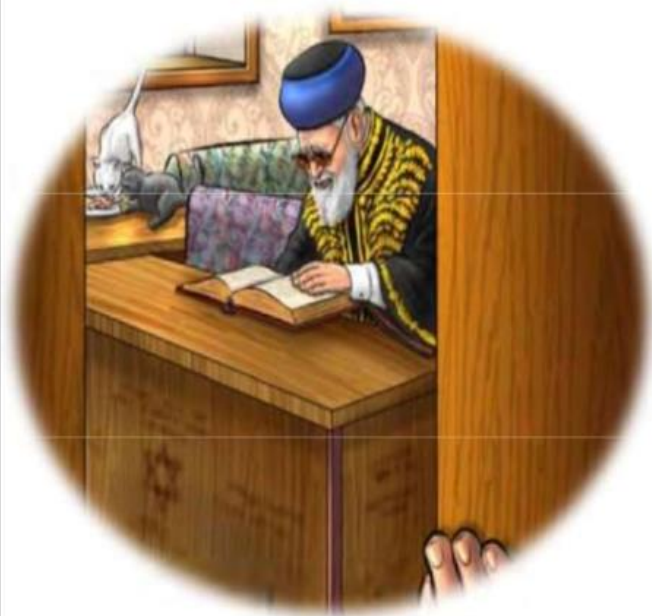
הרבנית התפלאה מעט. היא ידעה כי מרן ממעט לאכל, ולפעמים אינו אוכל כלל. אולם היא לא הביעה התנגדות. ביום ששי הבא הגדילה את מנת האכל בצלחת, והניחה אותה על שלחנו של מרן.

ברם, גם הפעם שבה הצלחת ריקה לגמרי, והגבאי שב וחוה את דעתו, כי מוטב להוסיף מעט אכל למען בריאותו של מרן. אלא שגם הפעם חזר הדבר על עצמו. הצלחת חזרה ריקה, ופליאתה של הרבנית גברה.

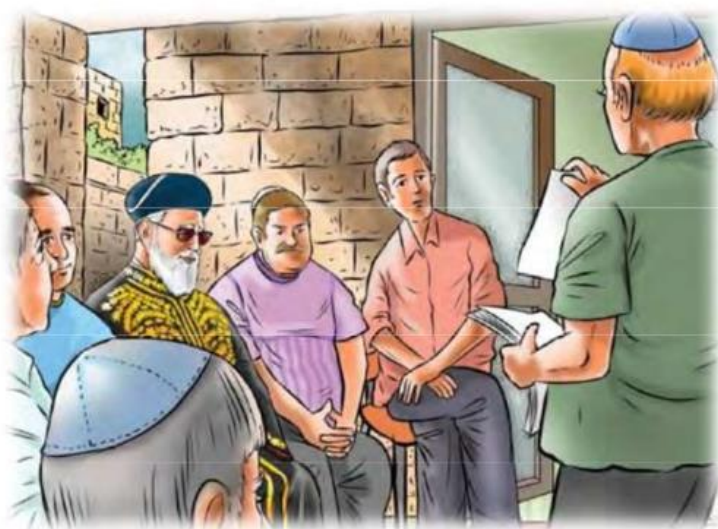
בפעם השלישית החליט הגבאי לבדק את הענין בעצמו. הלא גם הוא ידע כי מרן ממעט לאכל...

הוא הקדים את הגעתו לבית הכנסת, בשעה קלה, וסיים את הכנת ספר התורה מקדם מן הרגיל. ולאחר מכן, נכנס אל אחד הארונות שבבית הכנסת, וסגר על עצמו את הדלת כמעט לגמרי. דרך המרוח הצר שנותר בין הדלת לארון הציץ בדריכות, כשהוא ממתין לראות מה יקרה.

תוך כמה רגעים נפתחה התעלומה. אך יצאה הרבנית מבית הכנסת, זנקו כמה חתולים מן החלון, טפסו על השלחן, וחסלו את כל תכולת הצלחת, עד הפרור האחרון, כשבכל אותה עת יושב מרן כשהוא שקוע בתלמודו, ואינו שם לבו כלל למתרחש סביבו.

”שִׁתְקוּם וְתִלֵּךְ!”

מָרוּ הִיָּה אֶחָד הַתַּלְמִידִים הַמִּבְחָרִים
שְׁבִישִׁיבַת ”פֹּרֶת יוֹסֵף”.

רֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה, הַגָּאון רַבִּי עֲזָרָא עֲטִיָּה,
הֶעֱרִיךְ אוֹתוֹ מְאוֹד, וְסָמַךְ יָדוֹ עָלָיו וְעַל
הוֹרְאוֹתָיו.

פַּעַם, לְאַחַר שִׁמְרוֹ עֵבֶר דִּירָה, נִעְרְכָה
בְּבִנְיָנו הַחֹדֶשׁ אֲסֻפַּת דִּירִים. כָּל הַדִּירִים
הִתְבַּקְּשׁוּ לְהִגִּיעַ לְאַחַת הַדִּירוֹת, לְצַרֵּךְ
קִבְלַת הַחֲלֻטּוֹת הַנוֹגְעוֹת לְבִנְיָנו. אוּלָם

מָרוּ, שֶׁזִּמְנוּ הִיָּה יָקָר מִפִּי וְהַקֹּדֶשׁ אֵד וְרַק לְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, לֹא רָאָה צָרָךְ לְהִגִּיעַ
בְּעֲצָמוֹ לְאֲסֻפַּת הַדִּירִים. הוּא שָׁלַח אֶת נִהְגוֹ לְאֲסֻפָּה, וְהִסְמִיךְ אוֹתוֹ לְדַבֵּר בְּשִׁמּוֹ.

אֲלֹא שֶׁבְּתַחֲלֵת הָאֲסֻפָּה, כְּאִשֶּׁר הִתְבָּרַר שִׁמְרוֹ שָׁלַח אֶת נִהְגוֹ בְּמָקוֹם לְהִגִּיעַ בְּעֲצָמוֹ,
הִתְרַעַמָה עַל כָּךְ אַחַת הַדִּירוֹת. בְּרַב טַפְשׁוּתָהּ עָמְדָה עַל כָּךְ, שִׁמְרוֹ יִגִּיעַ בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֲצָמוֹ
לְפָגִישָׁה, כָּכָל יֵתֵר הַדִּירִים. נִסּוּ לְהַסְבִּיר לָהּ, שִׁמְרוֹ שָׁקוּעַ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, אוּלָם הִיא
בְּשִׁלָּה, בְּעֻקְשָׁנוֹת לֹלָא פְּשֻׁרוֹת.

הִגִּיעוּ הַדִּבְרִים לְאָזְנוֹ שֶׁל מָרוּ, וְהִרְבּוּ, אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, בִּקֵּשׁ לְהִרְגִיעַ אֶת
הַרוּחוֹת. הוּא סָגַר אֶת הַסֵּפֶר וַיֵּרֶד בְּעֲצָמוֹ לְאֲסֻפַּת הַדִּירִים. הִשְׁתַּתֵּף כָּכָל שְׁנֵדֶרֶשׁ,
וּבִסִּיּוֹם הָאֲסֻפָּה קָם מִמָּקוֹמוֹ וְעָלָה לְבֵיתוֹ.

גַּם שְׁאֵר הַמְּשִׁתַּתְּפִים קָמוּ לָלֶכֶת לְדֶרֶכָם, כָּלֵם, חוּץ מֵאִשָּׁה אַחַת. הִיָּתָה זֹאת אוֹתָהּ אִשָּׁה
שֶׁהִכְרִיחָה אֶת מָרוּ לָרֶדֶת לְאֲסֻפַּת הַדִּירִים. הִיא נִדְבָּקָה לְמָקוֹמָהּ בְּאַרְחַ פֶּלֶא, וְלֹא
הִצְלִיחָה לְהִנִּיעַ אֶת גּוּפָהּ.

”הִצִּילוּ!” זָעָקָה בְּקוֹל נוֹרָא, ”הִצִּילוּ!”

הַסִּבָּה הִיָּתָה בְּרוּרָה. מְשִׁתַּתְּפֵי הָאֲסֻפָּה הָיוּ הַמוֹמִיִּם, אֵד הֵם הִבִּינוּ מִיָּד כִּי הַדָּבָר אַרְעַ
כְּעֵנֶשׁ מְשִׁמִּים, עַל כָּךְ שְׁאוֹתָהּ אִשָּׁה פָּגַעָה בְּכַבּוּדוֹ שֶׁל מָרוּ וַיִּגְזַל מִזִּמְנוֹ.

שְׁלִיחַ בָּהוּל עָלָה אֶל בֵּיתוֹ שֶׁל מָרוּ, וְהִתְחַנֵּן: ”כְּבוֹד הָרַב, הָאִשָּׁה מִבְּקִשְׁתִּי סָלִיחָה. הִיא
מִבְּקִשְׁתִּי מִחִילָה. אֲנִי, הָרַב יִתְפַּלֵּל שְׁתּוּכַל לְקוֹם מִהֶכֶסֶא...”

וּמָרוּ עָשָׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּאִלּוֹ אֵינוֹ מִבִּין. ”הֵאֵם אֶמְרָתִי לָהּ לֹא לְקוֹם?” שָׁאַל, ”שִׁתְקוּם
וְתִלֵּךְ!”

וְאַכּוּ, בְּאוֹתוֹ רָגַע בְּדִיוֹק הַצְּלִיחָה הָאִשָּׁה לְקוֹם מִמָּקוֹמָהּ וּלְלָכֶת לְדֶרֶכָה...

כך מפיסים ילד קטן

אל חדרו של מרן נכנסו אב ובנו בן התשע. היה זה ילד יחיד לאביו ולאמו. אמו של הילד נפטרה שבוע קדם לכן.

"כבוד הרב", לחש משמשו של מרן, "שבוע שלם חלף מאז שנפטרה האם, והילד אינו מוציא הקה מפיו. מה נתן לעשות? כל המשפחה דואגת מאוד!"

מרן הביט ביתום, ועיניו התכסו בדוק של דמעות. אוי, רבונו של עולם, כמה צער יכול ילד קטן לשאת על כתפיו---

מרן חבק בחם את הילד, לטף את לחיו ואמר: "אתה יתום, נכון?"
היתום לא ענה. רק דמעה שקופה אחת זלגה מעינו. מרן המשיך: "יודע אתה? גם אני התיתמתי מאמי בצעירותי. אוי, כמה שזה כאב לי".

עיניו העצובות של הילד התבוננו במרן, ומרן המשיך וספר: "אחרי שהתיתמתי הייתה לי אשתי כמו אם. היא בשלה עבורי ודאגה לכל מחסורי, כדי שאוכל ללמד תורה במנוחה".

היתום עזין שתק. מרן לטף את לחיו באהבה, וקולו נסדק: "יודע אתה? גם אשתי נפטרה לפני כמה שנים. צדיקה גדולה הייתה, והקדוש ברוך הוא רצה אותה למעלה, עם כל הצדיקים".

"נותנתי בלי אמי ובלי אשתי", הניד מרן ראשו בצער, ומעיניו של היתום זלגה עוד דמעה.

"אבל התורה", התחזק פתאם קולו של מרן, "התורה היא שנתמה אותי! כמו שאמר דוד המלך: 'לולי תורתך שעשועי, אז אבדתי בעיני'. התורה היא אמי והיא רעיתי, וכשאני לומד תורה - אני שוכח מכל הצרות ומכל היסורים".

"אם תלמד גם אתה תורה", עודד מרן את היתום הקטן, "אני מבטיח לך שתהיה לך נחמה גדולה! אם תתחיל לשון משניות בעל-פה, עוד תדע בעל-פה את כל הש"ס!".

חיוך קטנטן עלה על פניו של היתום, ומרן שאל: "אתה מבטיח לי להתחיל ללמד משניות בעל-פה לעלוי נשמת אמא?" והילד הוציא לראשונה מפיו את המלים: "כן, אני מבטיח" ... ומאז שב לדבר.

החיל העוֹר

מלחמת יום כפור היתה מלחמה קשה לישראל. בימים הראשונים של המלחמה, שנפתחה בהפתעה מצד המצרים, ספגו כחות צה"ל אבדות קשות. למעלה מאלפים חיילים נפלו בקרבות, ואלפים נוספים נפצעו. בחסדי שמים התאוששו כחותינו במהירות נחסית, והצליחו לבלם את התקדמותם של המצרים. ולא זו בלבד, אלא שאף השיבו מלחמה שערה ופתחו בקרבות התקפה. לבו של מרן, שכהן באותם ימים כ'ראשון לציון' וכרב הראשי לישראל, נקרע לגזרים. במקביל לבקוריו המסכנים בחזית, בקר מרן את פצועי המלחמה בבתי החולים. הוא עבר ממטה למטה, ברד ועודד, חזק והרעף טל

תנחומים על הפצועים ועל משפחותיהם. הספור הבא ארע כאשר מרן הגיע אל מטותו של חיל, שלהערכת הרופאים אבד בקרב את מאור עיניו. החיל הפצוע שכב במטותו, מדכא ומיסר, ודמעות פמים זלגו מעיניו החבושות, ביצעו כי לא יראה יותר את אור השמש, את פניהם הצוחקות של ילדיו...

מרן הגיע למטותו של החיל ונסה לנחמו, אולם לפתע פרץ בעצמו בבכי מר. לבו הרחום לא יכול היה לסבל את מצבו של החיל המיסר. הוא בקש כסא, התישב והליט את פניו בידיו. אכן, לימים עוד יבכה מרן על גזרת גיוסם של בחורי הישיבות, הממזיקים את הצבא בתלמוד תורתם, ויתבטא כי הדבר כואב לו יותר מפטירת בנו, אולם אין זה סותר לתחושת הכאב העולה לכח פציעתם של חיילים יהודים...

כאשר נרגע מרן מעט, חזק את עצמו, הניח ידיו על ראשו של הפצוע, ובעוד דמעותיו מתערבבות בדמעותיו של הפצוע, ברכו באריכות שה' ישיב לו את מאור עיניו. היה זה הבקור האחרון לאותו יום. מרן, פשוט לא היה מסוגל להמשיך בבקוריו אצל פצועים נוספים. רק למחרת שב והמשיך במסע הבקורים. שבועות מספר חלפו, ומרן הגיע לבית החולים, לבקר פצועים נוספים. והנה, הוא פוגש במסדרון בית החולים את הרופא שהתלנה אליו במסע הבקורים הקודם.

"זכורני, שבפעם הקודמת, כאשר הרב בקר את אחד החילים הפצועים, שאבד את מאור עיניו בקרב, הכאיב הדבר מאד לכבודו..." אמר הפרופסור.

"נכון", עלתה צוית של כאב על פניו של מרן.

"ובכן", הכריז הרופא בקול חגיגי, "אני שמח לבשר לרב, כי ברכתו התקימה! הצלחנו להציל את

מאור עיניו של החיל! הוא שב לראות!"

קשה לתאר את התרגשותו של מרן באותם רגעים. "המלאך רפאל עומד לצדכם!" קרא בקול רועד מהתרגשות, ובמשך רגעים ארוכים עוד העתיר ברכות חמות על ראשו של הפרופסור...

שפופרת הטלפון שנותרה מיתמת

בביתו של מרן צלצל הטלפון.

אחד מבני הבית הרים את השפופרת והאזין.

"הלו, שלום, מדבר ראש הממשלה, אהוד ברק.

אפשר לדבר עם כבוד הרב?"

"רק רגע, אדוני", השיב בן הבית, ומהר לחדר

הלמוד של אבא, לבשר לו שראש הממשלה ממתינ

לו על הקו.

מרן, שהיה שקוע בלמודו, הניח סימן במקום שבו

עסק, סגר את הספר בכאב לב, ויצא אל הטלפון.

התישב על הכסא, ואחז בשפופרת.

"שלום, אדוני ראש הממשלה, מדבר עובדיה

יוסף".

השיחה החלה, וראש הממשלה ספר למרן על ענין מסים, שלדעתו היה חשוב. מרן

התעניין בנימוס, וענה מה שענה.

אולם ראש הממשלה, שחשב כנראה שמרן נהנה ומתכבד לשוחח עמו, ראש הממשלה,

לא חדל מלפטפט. הוא המשיך ודבר, וספר ולהג. ומרן הביט בכאב בשעונו.

לא חבל?! עוד דקה מתבזבזת לה, ועוד דקה, ועוד דקה. הלא אפשר בינתיים ללמד...

ולפתע החליט מרן שזהו, די. הוא הניח את השפופרת מידו, ונטש אותה כך, תלויה

באוויר. הוא שב לחדרו וצלל בחזרה אל הלמוד האהוב, המתוק, כשחנן מנסה החותר

בים הגדול. וראש הממשלה? עודנו מפטפט.

אך לפתע עבר במקום אחד מבני הבית. הוא הבחין בשפופרת התלויה באוויר, ובקש

להשיבה על כנה. אך קדם לכו הצמיד אותה לאזנו, ומה מאוד נדהם לשמע את קולו

של ראש הממשלה בוקע ממנה, בטוח שמרן מאזין לפטפוטי ברב קשב...

"אה, סליחה", קטע בן הבית את שיחו של ראש הממשלה, "הרב היה מכרח ללכת

לצדך ענין מסים. אנחנו באמת מתנצלים, סליחה..." והשפופרת הושבה למקומה.

באותו יום קבלו בני הבית שעור נוסף במשמעות הכתוב: "טוב לי תורת פיך, מאלפי

זהב וכסף".

כמוכן, איש בעולם לא היה מעז להותיר כך את ראש הממשלה לשוחח עם עצמו

בטלפון וגם מרן, שנהג כך, לא נהג כן מתוך זלזול חס ושלום, אלא מתוך אהבתו

העצומה עד אין קץ ללמוד התורה הקדושה.

ממגרש הפדורגל לבית המדרש

קבוצת הנערים ששחקו בכדור במגרש הסמוך לבית הכנסת, לא התחשבה כלל במתפללים שהיו שקועים בתפלת מוסף של שבת. הנערים התעלמו מכך במפגן, והמשיכו במשחקם, תוך כדי שהם משמיעים צהלות גיל.

והנה, הסתיימה לה תפלת מוסף והמתפללים יצאו החוצה בזה אחר זה, כשהם מברכים איש את רעהו ב"שבת שלום".

ולפתע ארע הדבר. אחד הנערים, יעקב שמו, בעט

בכדור בעצמה רבה, ופגע במגבעתו ההדורה של אחד המתפללים. המגבעת נשמטה ארצה והתמלאה אבק.

יעקב נבהל מעט, אולם מיד עטה על פניו הפעה קשוחה. החיים האמללים שעבר גרמו לו להיות אדיש לסביבתו. הוריו לא חיו יחד, ובביתו שררו עני ודלות. בגדיו היו מרפטים, ושערו מגדל.

הוא היה בטוח כי המתפלל, שהרים בינתים את המגבעת והשיבה לראשו, יגש אליו ויגער בו. אך לא. אותו מתפלל, שלא היה אלא מרן, גש אליו ושאל בנעם: "האם אכלת סעדת שבת?" יעקב היה המום. לזאת לא צפה. שמישהו יתעניין בו, ובבטנו המקרקרת!

הוא נענע בראשו לשלילה, ומרן אחז בכף ידו בחמימות. "בא, בא לביתי ותסעד על שלחני", אמר.

יעקב היה כחולם. הוא לא האמין למשמע אזניו. אולם הוא היה רעב. ומכיון שכך נלוה למרן אל ביתו. בני הבית קבלו את פניו בחמימות ומרן הושיבו לצדו, כאורח כבוד. מנה גדושה נמזגה לצלחתו, ואיש לא דחק בו, לברך או להתנהג בדרך ארץ.

"בא לביתי במוצאי שבת", לחש מרן ליעקב באזנו, ונפרד ממנו לשלום, לאחר סעדת הבקר. ובמוצאי השבת, ישב מרן עם יעקב ושוחח עמו באהבה ובחבה. יעקב ספר בדמעות על חזיו הקשים, ומרן הבטיח להיות לו לאב ולאם. הוא הוציא מכיסו סכום כסף, מסר אותו ליעקב, כדי שירכש לעצמו בגדים ומזון, ועודד אותו להכנס ללמד בישיבה.

ואכן, יעקב נרשם לישיבה, ובעידודו הצמוד של מרן, שהיה לו כאב וכאם, עלה ונתעלה בתורה, עד שזכה והפך לתלמיד חכם חשוב. כך הציל מרן בנעם ובאהבה, ילד יהודי שעמד בפני התחום, ורומם אותו לדרגת תלמיד חכם.